

Kirjoita

mielipide@karjalainen.fi
tai
Karjalainen/Suora linja
Kosti Aaltosen tie 9
PL 99
80141 Joensuu

Ohje Suoran linjan kirjoittajille

Kirjoitusten enimmäismitta on 2200 merkkiä. Kirjoituksia voidaan lyhentää, otsikoida ja käsitellä toimituksellisesti. Niiden mukana pitää olla yhteyshenkilöt. Julkaistaessa nimimerkki hyväksytään vain poikkeustapauksissa. Muihin lehtiin lähetettäviä kirjoituksia, julkilausumia, yhdistysten tai muiden yhteisöjen kannanottoja ja kokouskutsuja ei julkaista. Toimitus valitsee julkaistavat kirjoitukset ja voi muokata niitä. Etusija on napakoilla ja yleisesti kiinnostavilla teksteillä.

Tekstiviestit

Kirjoita alkuun MIELIPIDE ja välilyönnin jälkeen enintään 151 merkin viesti. Lähetä numeroon 13530, hinta 1,10 euroa. Valitsemme julkaistavat mielipiteet. Palvelu toimii kaikkien yleisimpien operaattoreiden liittymissä. Numeroa voidaan käyttää Karjalaisen ja sen tytärmidioiden sekä näiden yhteistyökumppaneiden suoramarkkinointilähetyksissä. Jos numeroa ei saa käyttää, ota yhteyttä rekisterit@karjalainen.fi. Liitä mukaan nimi- ja osoitiedot sekä matkapuhelinnumero. Osoitteettomia yhteydenottoja ei käsitellä.

Huomaamattomat laajat sosiaalipalvelut

Karjalainen tarttui pääkirjoituksessaan (14.12.) sosiaali- ja terveyspalveluiden uudistuksen välttämättömyyteen. Lehti peilasi asiaa Siun soten tilanteeseen ja tarpeeseen.

Valitettavasti lehti, jälleen kerran, syrjäytti asioita käsitellessään täysin sosiaalipalvelut. Sana esiintyy kokonaisuudessaan vain kerran, kun Karjalainen viittaa THL:n arviointiraporttiin. Kirjoituksessa keskitytään terveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoidon.

Olen havainnut, että sosiaalipalvelut tuntuvat olevan lähes huomaamattomia julkisessa tiedottamisessa. Niihin kuuluu kuitenkin laaja kirjo erilaisia palveluja.

Lastensuojelu lienee tunnetuin sosiaalipalveluista, koska sitä käsitellään eniten tiedotusvälineissä. Lapsiperheille on tarjolla muutakin palvelua. Kotipalvelua, joka on sosiaalihoitolain mukaista varhaista tukemista, tarjotaan hyvin moninaisissa tilanteissa. Myös varhaisen tuen perhetyö ja sosiaalityö ovat osa sosiaalipalveluja.

Lastenvalvojat, joilla on sosiaalityöntekijän koulutus, laativat yhdessä vanhempien kanssa lapsen huolto-, tapaamis- ja elatussopimuksia. Heille kuuluu myös äitiyden ja osittain isyyden tunnustus. Perheneuvoloissa työskentelee sosiaalipalveluiden henkilöstöä. Koulukuraattorit

SAKARILINDELL

Perheneuvolat ovat yksi sosiaalityön muodoista.

ovat sosiaalialan ammattilaisia. Aikuissosiaalityö antaa ohjasta, neuvontaa, keskusteluapua ja tukea monissa aikuisväestön vaikeissa tilanteissa. Täydentävä ja ehkäisevä toimeentulotuki, kuntouttava työtoiminta ja asunnottomien palvelut sekä välitystilipalvelut kuuluvat aikuissosiaalityöhön. Ikäihmisille annetaan muun muassa kotona asumisen tukea.

”Valitettavasti lehti syrjäytti asioita käsitellessään sosiaalipalvelut.”

Vammais- ja kehitysvammais- palvelut ovat merkittävä osa sosiaalipalveluja. Ne, kuten monet muut palvelut, ovat lakisääteisiä ja turvaavat monien ihmisten selviämisen arjessa.

Sosiaalipalveluita ovat myös turvakoti ja adoptioneuvonta, joita Siun sote itse ei tuota. Kaikkia ikäryhmiä palvelee ympärivuorokautinen sosiaalipäivystys ihmisten kriisitilanteissa.

Tässä on vain pieni katsaus sosiaalipalveluihin. Kattava esittely niistä löytyy Siun soten verkkosivuilta.

Tarja Partanen
sosiaalityöntekijä
Joensuu

Liitoskuntien vanhuksille samat palvelut

Eilen kaupunginhallituksessa käsiteltiin Siun soten ”Ikääntyvien ja erityisryhmien asumisen toimeenpano-ohjelma 2020–2022”.

Ohjelman mukaan yli 75-vuotiaiden, määrän arvioidaan kasvavan vuosittain noin 350 henkilöllä. Tavoite on, että 91 prosenttia heistä asuu kotonaan tuettuna mahdollisimman pitkään esteettömissä ja hissillisissä kerrostaloissa ja kotiin tuotavien palvelujen varassa. Tehostetun palveluasumisen tarve olisi vain 9 prosentilla ikäihmisistä.

Tällä hetkellä ei kuitenkaan näitä tehostetun palveluasumisen paikkoja ole läheskään tarpeellista määrää edes nykyisille ikäihmisille, saati sitten tuleville. Palveluasumisen yksiköitä on suunnitteilla tonttivarauksissa ainakin Siilaisille, mahdollisesti Rantakylään, Noljaakaan ja muualle kantakaupungin alueille. Mutta sanallakaan toimeenpa-

no-ohjelmassa ei mainita haja-asutusalueen ikäihmisiä. Miten Enon, Kiihtelysvaaran, Hammalahden ja Tuupovaaran ikäihmisten palvelut huomioidaan? Toimivatko kotipalvelut tasa-arvoisesti myös haja-asutusalueelle?

Siellä pääosin ikäihmiset asuvat omakotitaloissa. Vai keskittäänkö taas kaikki palvelut keskikaupunkiin ja ikäihmiset kuskataan pois kotiseuduiltaan?

Siun soten lakkautuslistalla on jo nyt Pyhäselän vuodeosasto. Eikö olisi järkevämpää, että vuodeosasto remontoitaisiin palveluasumisen tarpeita vastaaviksi tiloiksi, joihin Hammalahden seudun ikäihmiset pääsisivät?

On epäinhimillistä riepotella vanhuksia paikasta toiseen kauas lähiomaisista. Molempiin asioihin on nyt otettava kantaa, sillä päätöksiä tehdään lähiaikoina.

Maija Törmänen
Hammalahti

Uusi suunta murroksesta?

Vetoa ja pitoa
Maija Halonen

Taannoisessa Pielisen Karjalan tulevaisuusfoorumissa työn ja aluepolitiikan murrosia pohdittiin sadan vuoden globaaleista kaarista nykyhetken paikallisiin esimerkeihin. Näkökulmien vaihtelevuus kertoo siitä, miten erityyppiset voimat muuttavat nykyistä elinympäristöämme.

Globalisti merkittävimmät voimat näyttävät kytkeytyvän kestäväyydestä ja ympäristöhuolesta kumpuavaan megatrendiin ja sen liitännäisenä talousteknologiseen murrokseen.

Tulevaisuuden suuret linjat visioidaan pitkälti politiikan, markkinoiden ja väestön keskittymistä, vaikka ne vaikuttavat syvästi myös muiden alueiden kehityskulkuihin. Kansallisessa ja varsinkin sen ylittävässä viitekehityksessä metsäisten luonnonvarojen keskellä sijaitseva Pohjois-Karjala harvaan asuttuine kuntineen lukeutuu pitkälti näihin muihin alueisiin, joita periferioiksi kutsutaan.

Murrokset muuttavat toimintatapoja, elinkeinoja, arvoja ja politiikkaa. Uudistukset eivät kuitenkaan etene kaikkialla samalla tavoin. Periferioiden muutokset ovat kulkeneet tavanomaisemmin eri reittejä kuin keskuksissa.

Toisinaan murrosten vaikutukset ovat näkyneet periferiassa viimeisenä, joskus koskettaen vain tiettyjä elinkeinoja, välillä olleet vastakkaisia keskustun kehitykseen nähden tai sivuuttaneet kokonaan muutosten positiiviset vaikutukset.

Iduillaan olevan syklin reitti on aina arvoitus.

Asiantuntijoilla on verrattain yhtäläinen näkemys biotek-

”Iduillaan olevan syklin reitti on aina arvoitus.”

nologian ja uusiutuvien energiaratkaisujen keskeisyydestä tulevaisuuden kasvualoina ja strategisina kehittämiskohteina.

Luonnonvarojen läheisyydessä sijaitsevalle elinkeinotoiminnalle uusi sykli näyttää luovan mahdollisuuksia, joita Pohjois-Karjalassa on tavoiteltu muun muassa bioenergiaan pohjaten. Myös aineettomien luontohyödykkeiden kulutuksen ennustetaan kasvavan elämys- ja hyvinvointimatkailun vanavedessä.

Samalla paineet luonnonvarojen suojeluun ja päästöjen vähentämiseen kasvavat.

Näillä on monen suuntaisia vaikutuksia pitkien etäisyyksien paikkakuntien elinkeinoille. Vaikka tulevaisuusfoorumissa kilometrit ja matkaetäisyydet edustivat erään näkemyksen mukaan ”vanhan maailman” aluerakennetta, kuvaavat ne myös nykypäivää ja tulevaisuutta luonnonvaroista ammentavilla alueilla.

Prosessoidut luonnonvarat tai aidon luonnon läheisyyteen kaipaavat matkailijat harvemmin kulkevat ”uuden maailman” mukaisia binäärikanavia myöten.

”Parhaimmillaan murros luo pito- ja veto-mahdollisuuksia, mutta työntövoimiltakaan tuskin vältytään.”

Käynnissä oleva ympäristöteknologiaan perustuva murros mahdollistaa erityyppisiä vaihtoehtoja Pohjois-Karjalan kaltaisille alueille, joissa kehitys etenee taantuvien rakenteiden, uudistuvien toimijoiden sekä markkinoiden ja aluepoliittisten suunnanmuutosten ristipaineessa.

Kysymys kuuluu, miten kääntää tämä murros eduksi myös periferiassa. Parhaimmillaan murros luo pito- ja vetomahdollisuuksia, mutta työntövoimiltakaan tuskin vältytään.

● maija.halonen@uef.fi
● Kirjoittaja on Karjalan tutkimuslaitoksen sekä historia- ja maantieteiden laitoksen (UEF) tutkijatohtori Koneen Säätiön rahoittamassa Kuudes sykli periferiassa-hankkeessa #rohkeatekijä

Tekstiviestit

■ Lakot on suunnattu työnantajia vastaan, ei hallitusta. Hallitus ei määritä teollisuuden työehtoja. Työnantajat pyrkivät kiristämään työehtoja.

■ Musiikkiopiston tulee jäädä nykyiselle paikalleen, eikä jonnekin takapihalle! Jos halutaan rakentaa uusi, niin sen paikka on oltava sama!

■ Onkohan lasten joulujuhla kirkossa vaarallisempi kuin iskelmäkirkko tai tanssi?

■ Suomen pääministeri Sanna Marin on edustava ja osaava.

■ Miten muka Antti Rinne jatkaa, vaikka on potkaistu pois? Eihän hän ole hallituksessa!

■ Vapaudenpuiston kuuseen riitti valoja vain puoleen väliin, on rumannäköinen. Poistakaa loputkin, jos ei ole varaa koko kuusen valaistukseen.